

Előfizetési árak:

Helyben, vagy postán küldve:
Egy évre 10 frt — kr.
Félévre 5 frt — kr.
Negyedévre 2 frt 50 kr.
Egy órára 1 frt — kr.

Egyes szám 5 kr.

A lap szellemi részét illető minden közlemény a szerkesztőségbe (nagy-uj-utca, 1702. sz.) bérmentve küldendő. Ide intézendők a reklamációk is.

Előfizethető helyben:

Telegdi K. Lajos könyvkereskedésében, Szinay Gyula kiadó lakásán (kis-csapó-utca 383. sz.) és a szerkesztőségben — vidéki pedig a postahivatalok úján.

DEBRECZEN

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.

A debreczeni és vidéki függetlenségi párt közlönye.

Megjelen naponként, péntek és vasárnap kivételével.

Hirdetési díj:

Négy hasábos petit sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű s többszöri hirdetések alkú szerint jutányos áron vétetnek fel. Bélyegdíj minden külön beiktatásért 30 kr.

Hirdetést vagy reklámot magában foglaló újdonság sora 50 kr. Nyilttéri közlemények minden petit sora 50 kr.

Hirdetések fölvetetnek Szinay Gyulánál, a szerkesztőségben, valamint Zichermann H. közve-títő irodájában is.

Név nélkül, vagy bérmentetlenül beküldött levelek nem vétetnek figyelembe.

Kéziratok vissza nem adnak.

A kormány és a városok.

Atticus — vulgo Beksics, a jövő zenéjét muzsikálva, valóságos hapsodiákat eresztett meg a városok jövőjéről emelkedéséről. Az »új korszakban« a nemzeti élet összes súlypontja a városokra fog áttétetni. A városok önkormányzatát fogja a kormány fejleszteni. Az államosításnak a kormány által tervezett mértékét a városokra nem lehet majd alkalmazni, mindenestre gondoskodni kell a városok minél nagyobb önállóságának megteremtéséről.

Voltak igen sokan, a kik az államosításnak különben elvi ellenségei, de a kik magok is a városok fejlődésében látva a nemzeti jövő legbiztosabb garanciáit, a megyéket, ha nem is valami nagy örömmel, de olyan a milyen megnyugvással, feláldozták volna a városokért.

Azonban hiába való áldozat volna, azt már beláthatjuk. A kormánynak eszé ágában sincs, hogy a városok fejlődését tűzze ki a közigazgatási reform egyik céljául. Sőt ellenkezőleg, ha igaz — és még eddig megczáfolva sehonnán nem volt — a kormány félhivatalos lapjának lapunkban is érintett közleménye, a városoknak le kell arról a reményről mondani, hogy jövőben önálló törvényható-

sági jogot gyakorolhassanak. Nem tudjuk — mert a kormány közleményeinek világosságához képest az egyiptomi sötétség is ragyogó napvilág — hogy ezt a reményt csak azoknak a városoknak kell-e feladni, a melyek eddigi fejlődésök alapján joggal várhatták az állam részéről is a támogatást, vagy talán azok is leszámolhatnak a kormány jó akaratával, a melyeknek százados törvényes különállás adta meg azt a jogot, hogy ezzel a jó akarral nem sokat kell törődniök.

Csak hogy a kormány világos és egyenes rosszakarattal viseltetik a városok irányában. — Természetesnek tartjuk. Régen valljuk, hogy a közigazgatási reform célja a kormány részéről nem a közigazgatás javítása, hanem a közigazgatási gépezetnek teljesen a kormány kezébe szolgáltatása. Jól tudja a miniszteri mindenhatóság pártja, hogy a városokban él leginkább az önkormányzati jogok politikai értéke. Jól tudja, hogy a városok részéről számíthat legkevésbé ama törekvések támogatására, a melyek miatt éppen a közigazgatás államosítását keresztülvinni akarja. Nem a mai szervezetét értjük a városi önkormányzatnak, mert az a politikai szabadságok biztosítására épp oly kevésbé alkalmas, mint a megnyírbált megyei municipium. A kormány azonban a meglevő jogokat is nyil-

ván el akarja venni, mert különben nem akarná félhivatalos sajtójában a városokat arra kapacitálni, hogy csak nyugodjanak meg sorsukban s ha egy szép napon bekebelezetnek a megyékbe, vigasztalódjanak meg, mert hiszen annál több gondot fordíthatnak majd a magok dolgaira — az államosított megye és az atyáskodó kormány védő-szárnyai alatt.

Ilyen a kormány őszintesége. Ha erre sem ábrándulnak ki az »európai« mámorban elbódult fejek, akkor valóban vezetőre van szüksége a magyar társadalomnak, mert magában nem képes — egyenesen járni. Utoljára még is nagy dolog az a humbug, a mit nálunk a reformokkal végbe visznek. A legfőbb argumentumok egyike mindig a külföld. Hányszor kellett már a mi sajátos nemzeti viszonyaink követelő szavának elnémulni a külföldi példa előtt. Pedig ugyancsak a félhivatalos kormány-lap épp a minap prédikálta, hogy a kor uralkodó eszméje ma már a nemzeti eszme.

A legtöbbször aztán, mi lesz ebből a nagy európaiaskodásból? Felelet az, hogy mire a nemzeti akarat lenyűgözésével s a hatalmi érdek felmagasztalásával az illető »reform« megvalósul, akkorára a külföldön mint rég megunt rongyot dobják felre. Haladásunkból lesz nyomoruságos hátramaradás.

A DEBRECZEN TÁRCZÁJA.

A kis kurucz Bandika.

— Történelmi rajz. —

Írta: **Thaly Kálmán.**

(Folyt. és vége.)

Megesett olykor például, hogy főhadiszállásán hajnalig táncolt és borozott, — hajnalhasadtakor azonban paripára kapván, maga nyargalt be a vezérkarával táborába Szeben alá s személyesen járta végig az őrköt; rendben van-e a zárlat? szigorú fegyelmet, éber vigyázatot tartanak-e az őrségek tisztjei? Történt egy ízben, hogy egy csapatjával őrt álló hadnagyot úgy kapott, mint ez a maga és legénysége lovait — szabály ellenére — kizabolozottan legeltette a harmatos fűvön. A hirtelen ott termelt tábornok úgy meglepé e tisztet, hogy lóra ülni nem volt már ideje, — csak úgy gyalogszerrel tisztelgett. A fegyelemben tréfát nem ismerő Forgách pedig a látottak felett oly haragra lobbant, hogy nyereg-pisztolyát kirántván, ott helyben főbe akará löni a hadnagyot; de mégis erőt vévén fölindulásán, leereszté pisztolya kakasát s a tisztet elfogatta, hogy a haditörvényszék ítéljen fölötte.

Társaságban pedig — mint mondók — kedves, nyájas, vidám ember volt, sokszor egész a bizarrságig. Mint afféle nagyur, vezérkarrán kívül is népes és fényes udvart tart vala a saját költségén. Egész sereg minden fajta udvarnép és szolgálcsoport környezé. Az akkori szokás szerint valának nemes apródjai is, jó családokból származó növendék fiúk, hogy mellette a tábori életet megszokják a mikorra felnőnek és ők is fegyvert köthetnek. Ez utóbbiak között volt Forgách grófnak egy kiválasztott kegyeltje: egy 14—15 éves gyermek, feltűnő szép arcú, szép növésű, szóval igen csinos, kellemes s e mellett élénk, eszes, bátor fiú. A főur nyulkán szabott czifra magyar öltözetben: ezüsttel gazdagon kisujtásozott, piros kalpag-, dolmányka- és nadrágban s apró gyöngyökkel fűzött sárga kordován-topánkában járatta a délezcig apródot, a kit az egész tábor »kis Andris« »Andriskó« vagy »Bandika« néven ismert, s tudták róla, hogy a tábornoknak különös kedvence. A tenyerén is hordozá minden tiszt, minden katona Bandikát.

Asztalnál Bandika töltögette a bort urának, a ki sűrűn szokott kocintgatni, s ha a tüzes tokajitól jó kedve kerekedik vala: sokat tréfált, enyelgett a fiúval; ennek élczes, ügyes

talpraesett feleletein aztán jóízűet kaczagának Forgách gróf és vendégei.

Gyakorta megesett, hogy holmi hadifogoly kicsérelési, fegyverszüneti, kereskedelmi s más ilyesféle ellenséges felek között tárgyalatni szokott ügyekben Forgáchnak leveleket kellett váltani Rabutinál; a ki bármily zordon férfi vala is: a hadi szabályokat ismervén, az ilyes érintkezésekben nem volt mindig nehézkes, — már legalább a mi a formák megtartását illeti. Aztán, Forgách ő neki is tábornoktársa vala egykor, — elismeré benne a vitéz katonát, a kivel indifferens ügyekben érintkezni neki sem derogált. Hanem azért, a mint a szokásos trombita jel kölesönös megfuvása után a szebeni várkapu kis ajtaja megnyílt, s Rákóczy főparancsnokának küldöttét bebocsátották: szeméit szorosán bekötötték s zárt hintón vivék Rabutin palotájába — és viszont ily módon vissza is — nekogy valamit megláthasson a féltve őrzött városban. De azért a levélre a választ meghozá.

Egyszer Forgáchnak, midőn ismét valami írni valója volt a császári tábornagyhoz, az a furcsa ötlete támadt, hogy — tán éppen minden gyanu elkerülése végett, az ő kedvenc kis apródját küldi be levelével. Ennek, min,

Igy vannak most a kinevezéssel és Anglia példájával, a hol már három évvel ezelőtt hosszú küzdelem után a választási rendszerre tértek át. Hogy azonban a városok szabad fejlődésének elnyomására kicsoda külföldi példát fognak felhozni, azt elképzelni sem igen tudjuk, Alkalmassint akadni fog a mindenre alkalmas »kormányparti példatár«-ban ilyen is. Hiába, sic itur ad astra! Igy lesz belőlünk az egész európai hatalom.

B. S.

Közjogi törekvések czim alatt az »E-s« tegnap számában figyelmet keltő vezércikk jelent meg, mely konstatálja, hogy a kormánypart és a mérsékelt ellenzék közötti fuzió toborzó dala elnémult, sőt az egy közjogi alapon álló pártok napról-napra elénkülő szövötést folytatnak. — a mérsékelt ellenzékiek fölhányják a kormánypart reakzionárius elveit, aulikus és jogcsorbító tendenciáját, viszont a kormánypart hevesen vádolja a mérsékelt ellenzékkel, hogy a közjogi opposzió utjára lépett és — rokonságban a szélsőbalal — a fennálló alkotmány örök érvényét kétségbe teszi. A kormánypart tehát már a mérsékelt ellenzékétől is feltű a közjogi alapot s gróf Tisza Lajos és Falk Miksa ujévi beszédekben erősen hangsúlyozták, hogy a kormánypart a közjogi alapot meg fogja védelmezni nemcsak a nyílt, de a leplezett támadások ellen is. Ez utóbbi kijelentés természetesen a mérsékelt ellenzéknek szólt, mely — különösen a véderóvita idején — derekasan sikra-szállt a nemzeti jogokért. A mérsékelt ellenzék az, mely a valódi 67-es alapon áll, mely lehetővé teszi idővel a közjogi alap kitágítását, míg a Tisza-korszak reakciója arra vezetett, hogy a mely jogokat a 67-es kiegyezés meghagyott a nemzet számára, azok is folytonos csorbulást szenvedtek. Egyáltalában nincs tehát a kormánypartnak joga ahoz, hogy magát a 67-es kiegyezés védelmezője gyanánt tüntesse föl, hiszen az a párt is, melyből a jelenlegi kormánypart zöme alakult, a legélesebb harcot folytatta a 67-es egyezés ellen, utóbb azonban beadta a derekát. Ekkor alakult egy új ellenzék, mely a 67-es alapon állott s hosszú küzdelmek után ez a párt is oda jutott, hogy közjogi törekvésekkel vádolják. Az elvasztó vonal kormánypart és ellenzék közt tehát ismét közjogi szint nyert, a mi annak a bizonyosága, hogy a mit közjogi törekvésnek neveznek, nem egy párt agitációjából, hanem a dolgok belső kényszeréből támad. Minden opposzió, ha kö-

telességének eleget akar tenni, előbb-utóbb kénytelen a közjogi őrszem szolgálatát is elvállalni — a mint a mérsékelt ellenzékkel is történt. — Ez a helyzet nem szűnik meg mindaddig, míg az ország állami jogteljessége vissza szerezve nem lesz.

*** A közigazgatás tervbe vett államosítása ellen** Hajdu-Böszörményben megindult az akció. Ifj. Sövägő Gábor, a kerület országgyűlési képviselője, népgyűlésre hívta egybe a választó polgárokat, mely népgyűlésnek egyedüli tárgya az országgyűléshez való felirat intézésének kérdése volt. A városháza nagy terme nem fogadhatta be az érdeklődő közönséget, mert mintegy 2000-en jelentek meg, míg a teremben legfeljebb csak 6—700 ember foglalhat helyet, — így tehát a közönségnek egy része a városháza udvarán, más része pedig az utcán várta az eredményt. A népgyűlés elnöke Ifj. Sövägő Gábor, jegyzővé pedig Dobó Sándor kiáltott ki. Sövägő Gábor a tárgy minden részletét felölöl s nagy figyelemmel hallgatott beszédében ítélt el a közigazgatás államosítására s a tisztviselők kinevezési rendszerére vonatkozó törekvéseket, jegyző felolvasta az orsz. függetlenségi és 48-as párttól küldött kérvénymintát, mely egyhangulag elfogadott s a következő határozat hozott: Hajdu-Böszörmény város közönsége mai (1891. jan. 11.) napon pártkülönbség nélkül tartott népgyűlésben egyhangulag kimondja, hogy a közigazgatás javítását hajtja; azonban a kormánynak az államosítás iránti törekvéseit nem helyesli, hanem az önkormányzatot és tisztviselő választást minden fokon jövőre is fentartani kívánja, ez irányban az országgyűlésnél kérvényezni fog s e kérvényeket a város mind a 8 kerületében aláíratatván, a kerület országgyűlési képviselőjének átadja, hogy azt a képviselőház elnökéhez benyujtsa. — H.-Böszörményből írja továbbá levelezőnk, hogy a h.-böszörményi függetlenségi és 48-as pártkör Ifj. Sövägő Gábor orsz. képviselő elnöke alatt január 11-én tartotta tisztújító közgyűlését, hol intézkedett az állami közigazgatás behozatala elleni kérvények aláírására nézve is. A tisztikar egyhangulag újból megválasztotta. A közgyűlésnek legközelebb folytatása lesz, melynek tárgyai lesznek egy költségvetés készítése, tiszteletbeli tagok és bálbizottság választása és végre az újból megválasztást el nem fogadott főjegyző: Dobó Sándor helyére új főjegyző választása.

BELFÖLD.

Veszendő magyarok. A népszámlálást Horvát-Szlavonországban befejezték s kíváncsian várjuk az eredményét, különösen abból a szempontból, hogy mennyivel szaporodott főleg Szlavoniában a bevándorló magyarok száma a legutóbbi 10 év alatt. A Horvát-Szlavonországokban állandóan letelepedettek számát megközelítőleg 100.000-re teszik, noha igen sokan vagy nem merték bevallani anyanyelvüket, vagy e részben a horvát közegek által befolyásoltattak. Komolyan kellene gondoskodni ezeknek a magyaroknak fentartásáról s nem kellene engedni, hogy ők elveszzenek a magyar nemzetre nézve.

A képviselőház ma d. e. ülést tartott, melynek napirendjére az időszi beadványokról szóló elnöki jelentésen kívül egyéb tárgy nem volt fölvéve. A ház közelebb napirendre tűzi s elkezd tárgyalni a kisdédvászról szóló törvényjavaslatot.

A fumei podestát, Ciotta Jánost, ki már negyed-izben választott meg e tisztre, f. hó 12-én igtatták be hivatalába.

KÜLFÖLD.

A szultán levele. Hülsen őrnagy a szultán sajátkezűleg irt levelét fogja magával vinni a német császárnak.

Lázadás Chileiben. A chilei helyzetről következő kirek érkeztek: Csak a hajóraj lázadt föl, míg a hadsereg hű maradt Balmaceda elnökhöz. A lakosság nyugodtan viseli magát. Kihirdették az ostromállapotot. A kormány a legerélyesebb intézkedésekhez nyult, hogy elfojtsa a lázadók mozgalmát.

Gladstone és a liberális párt. Az a hír keringett, hogy Gladstone és a liberális pártvezérek közt szakadás állott be s hogy Gladstone legközelebb vissza fog vonulni. E híreket azonban Londonból megzafolják, azzal a kijelentéssel, hogy a liberális párt Gladstonet talán sohasem támogatta erélyesebben, mint most.

Bismarck-miniszterelnök. Hivatalosan megzafolják azt a hirt, hogy Bismarck herceget megkínálták volna a meeklenburgi miniszterelnökséggel.

Padlewsky. Madridi táviratok szerint Padlewskyt nem fogták el, mert az Olotban letartóztatott egyén nem ő volt. Bizonyítja ez a Kreuzzeitungnak Londonból érkezett azon híre, hogy Padlewsky Londonban teljes biztonságban van.

gyermeknek a szemeit sem fogják talán bekötni már csak szégyenből is, nehogy még az ilyen apró katonácskától is felni látszassanak; a kis Andras pedig szemes, ügyes eleven, ritka értelmes fiú, — sok hasznos tudnivalót kiláthat s hírül hozhat. Hanem előbb megkérdezé Bandikát: van-e kedve a postálkodáshoz! Persze hogy volt; a virgoncz siheder nagy örömmel vállalkozék: Szebennek eddig ugy is csak a tornyait látta még, nagyon szeretné hát a városát is megnézni és Rabutint! Nem ijedt ő meg Rabutintól, akár minő mordképü is!

A míg tehát a cs. tábornagnak szóló levelet s Andriskó számára a passe-partoute-t elkészítették, a vezérkari tisztek jól betanították a gyermeket: mire ügyeljen az erősségekben legjobban, mit jegyezzen meg leginkább magának, mit igyekezzék kitanulni. Majd a kész iratokat a tarsolyába téven, előhozattak egy kis mokány paripát, felültették rá az örömtől ragyogó arcú, czifra ruhás nyalka adronot, s egy nagy fehér lovu vén trombitással utnak bocsatották. Forgách induláskor még utána szolt trefásan Bandikának: Jól vigyázzon magára, hogy meg ne egye Rabutint, mert az gyermek-hust szokott peccsenyezni! . . .

— Nem félek én tőle; mert én kurucz

gyerek vagyok, — majd kiugrom belőle, mint Jónás a cethalból! . . . válaszolt a kis kedvenc, s azzal vigan ügetve lovagolt ki a táborból öreg trombitásával. Mikor pedig a szebeni kapu elé érkeztek s az öreg megfuvá a szokott jelt: Bandika leszáll törpe lováról és ennek kantárszárát a trombitás kezébe adván, fűgén sietelt a megnyíló kapu-ajtó dobogójára. A kilépő cs. altisztnek elmondá folyékony németiséggel, — Pozsony környékéről való fiú volt, — hogy mi járatan van; bekisérték az őrszobába a napos tiszthez, a kinek felmutatta passe-partoute-ját s a Rabutinhoz címzett levelet. A tiszt az utlevelet rendben találván, — tüstént elkisérteté a kis küldönczöt a főhadparancsnoki palotába, a szemeit csakugyan restelvé bekötötték, mert hiszen gyermek.

Bandika ugyancsak szerencsés órában érkezett. Rabutin du Bussy tábornagy épen asztalánál ült, ebéd végén vigan poharazva tiszteivel. A máskor oly zord, rideg, mogorva és kegyetlen ember, ezuttal ritka, kivételképen vidám kedü vala. A viruló arcú, fényes, piros, csillogó magyar öltözetü, czifra ezüstsujtásoktól tündöklő fiú, délezeg tartással, bátran lépett a nagy ebédő palotába, nem jött zavarba sok német tábornok, törzs- és főtiszt láttára.

Biztos léptekkel halad az asztalfőn ülő marczona tábornagy elé, és ott illő reverenciát téven, katonásan tisztelegvé megállt: csengő hangon jó németiséggel elmondá mondókáját, megnyerő, gyermeteg, élénk tekintetével folytást a hatalmas ur szemeibe nézvé nagybáttran. Azután ura levelét kecses meghajlással átnyujtá.

A császári marechal e katonás gyermekét nagyon kedves kis követők találta: megtetszett neki viruló, üde arca, nyalka öltözete, deli tartása s bátor, biztos, mégis kifogástalan illemü föllépése, beszéde. E kedvező benyomás a tábornagy viseletéből azonnal nyilvánult is, mert a mint Forgách levelét elolvasá s az irandó válasz iránt titkárának utasítást adott: mig a választ megírják, Rabutin nyájas arczczal beszélgetni, trefálkozni kezdett a kis kurucz katonácskával. Majd, mondván, hogy az utlan bizonyára megszomjazott — ezüst serlegben bort nyujtatott neki. Bandika mély meghajlással köszöné meg a nagyhatalmu német ur e leereszkedő kegyét, s erre a serlegét lelkesedéstől kipirult arczával, e felköszöntésel itta ki:

»Vivat Serenissimus Princeps Rákóczi!!«

A császári tisztek reabámultak a gyer-

Czelkutyi Züllich Rezső.

Írta: Lövel Klára.

(Vége.)

Nagyon érdekesek Itáliából küldött levelei Vályi Árpádhoz. Ezen levelekből lehet felismerni a Czelkutyi Rezső nagy műveltségét, széles látókörét és olvasottságát. Minden kisebb olasz városnak tudja történeti múltját. Fájdalmas érzéssel említi, hogy Cataniában, hol néhány hétig időzött, nem tudják, hogy Bellini ott született. Így sóhajt fel Sorrentóban is, mely ismét nagy művészek volt a szülőföldje. Levelei művészi ihlettséggel telve, de a mellett humorosak, olykor tréfás meséket mond el. 1978—79-ben mint mentor ismét Vályi Árpád mellett van Párisban, ki ott másodikévi jogot hallgatott. Annyira lelkesült ifjú barátja előhaladásáért, hogy midőn annak nem volt ideje a gyorsírással jegyzett előadást leírni, ő maga tette azt meg.

A párisi együttlét után újra Majtison töltte a nyarat, hol nagyon szeretett időzni, s a következő pár évet Magyarországon töltte, részint az erdélyi részben Kolozsvárt Züllich István fivérénel, s meglátogata az ottani fürdőket, majd Királyhágón inneni részekbe jött, hogy a tátrafüredi nagyszerű természeti szépségekben gyönyörködjen. Mindent látni akart a hazában, mint a ki hosszú utra készül, s magával akarja vinni a kellemes benyomásokat hazájából.

Vályi János vendégszerető házában töltte utolsó napjait Magyarországon.

Ismét nagy utra készült, nemcsak Olaszországba, hanem régi vágyainak teljesítésére Egyiptomba, hogy a piramisokat meglássa, s legalább egyre fel is menjen.

A nyolczvanas évek közepe táján vett végbecsüt egy időre a Vályi családtól. Nem mondott ugyan le a reményről, hogy még vissza nem tér, de mert hosszabb időre szándékozott távozni, egy kis köröndöt hagyott Vályi Árpádnál, hogy azt, ha rissa nem térhetne halála után bontsa föl, s vegye örökébe. Miként utóbb láttuk, ebben vannak művészetére vonatkozó becsesebb iratai s oklevelei.

Innen következnek igen érdekes levelei Olaszországból Vályi Árpádhoz. Nagy örömet fejez ki a felett, hogy két helyütt is felkérték léptetni képviselőnek V. Árpádot, mert már csak idő kérdésként tartá, hogy meg is lesz választva. Még csak azt óhajtá, hogy kedvezzenek

ifjú barátja meg is házasodjék, s jeles nő társa legyen.

Ezt is elérte; 1888 vége felé örömet jelent ki a felett V. Árpádhoz írott levelében, s így szól a többek közt:

„Még csak az hiányzik terveim közül, hogy Afrikában oroszlánt löjek, s annak bőrért kedves nejemnek lábaihoz tegyem. Ez volt utolsó levele V. Árpádhoz. Afrikából nem írt, vagy levele elveszett. Züllich Istvántól tudta meg említett képviselő, hogy egykori mentora, öreg jó barátja Afrikában meghalt 1890. január 13-án.

A minden szépeért, jóért lelkesülő testvér: Züllich István jótékony alapítványok által óhajtja megörökíteni más világrészben elhalt fivérének nevét. A fennebbi alapítványon kívül még több ezernyi alapítványt tett Kolozsvárott: az EMKE-nek ezer frtot, az ottani Valéria árvaháznak, a süket-némák intézetének stb. Sirjára az elhunynak piramist állított, mely jelzi nagy utjának célját.

S a nagylelkű magyar szobrásznak, ki hazájában örömelekké műveket óhajtott alkotni, idegen föld takarja hamvait, s idegen emlékek emelkedik sirja felett. Ilyen a lelkes utörök sorsa! Körösi Csoma Sándor a Himalaja hegy alatt, s Czelkuty a piramisok honában találta sírját . . .

Ha czelkuty kedvezőbb körülmények között kezdhetne volna meg művészi pályafutását Magyarországon, bizonyosan létesíthette volna szép terveit. De az akkori időben, nem lehetett a művészek emelkedni: az anyagi viszonyok sulya miatt!

Maga mondja Czelkuty Rezső nagyon szép, művészi tanulmány és ihlettséggel áthatott beszédében, a Kisfaludy Sándor emlékének felállításakor Balaton-Füreden, hogy minő sanyaru helyzetben kellett működnie. A szoborra mindössze 5000 forint gyűlt össze, s ebből kellett műtermet, vagy is csak dolgozó helységet, — mert alacsony szoba volt — állítani, s üntést végezni idegen helyütt. Nem voltak nagyuri mecénások, kik buzdító szavaikkal lelkesítették volna, a pálya kezdetén levő művészt. Ferenczy után Czelkuty is áldozatul kellett esni hazájában! Utánna következtek: Dunniszky, Engel József, Jzsó, Huszár, Strobl, Zala György stb. stb. ez utolsó már a hon határan túl is ösmertté kezdé tenni a magyar szobrászatot, az aradi vértanúk remek szobrával; mindenki újabb szobrász már célt érhetett műveivel, s állandó nevet nyert a magyar szobrászat. De ezen sikerhez jutott szobrászok mellett, ne fe-

ledjük az uttörő fiatal művészt, ki honában, a nehéz körülmények miatt nem teljesíthetvén magasra törő vágyait, külföldre vándorolt; s most az építészet óriásainak árnyékában alszva örök álmát.

Ujdonságok.

* **A népszámlálás.** A debreczeni népszámlálás elülvizsgálása nagyban folyik a városházán s már megközelítőleg tudni lehet az eredményt. Az eddigi adatok szerint van a város belterületén férfi és női lakosság 44.112 főnyi, a kölségeken pedig 13.351 a lakosság száma. — összesen tehát **57.463** lakosa lenne Debreczennek. Né van 29.730, férfi pedig 27.733. A múlt népszámlálás 52.000 főnyi lakosságot mutatott ki, — különben a jelenlegi népszámlálás biztos eredménye csak f. hó 25-én lesz tudható, mert a munkálatok csak akkor lesznek befejezhetőek. Mi azt hisszük, hogy a végeredmény legalább 60.000 főnyi lakosságot fog konstatálni. Szege den hozzávetőleg a népszámlálás eredménye azt mutatja, hogy Szeged lakossága néhány százzal felülhaladja a nyolczvanezeret, ami igen örvendetes szaporodásra vall. Különösen a külterületen mutatkozik szembeöltő haladás a népmozgalom terén.

* **Küldöttség a miniszternél.** E napokban fog ifj. Sövägi Gábor orsz. képviselő vezetése alatt Bösörmény város küldöttsége a miniszterelnöknél tisztelegni, hogy kérvényt nyujtsanak át neki a lakosság nevében, a h. bösörményi erdőügy rendezése tárgyában.

* **A mi bálunk.** A debreczeni függetlenségi kör bál rendező bizottsága folyó hó 14-én-gyűlést tartván, elhatározta, hogy bálunk régi jó hírnevét s dicsőségét nem csak megtartani, hanem fokozni s emelni igyekeznek. E végből a debreczeni helyi vasut-részvény-társasággal érintkezésbe lépett s hogy a magyarosan mulatni szerető kedves vendégek minél nagyobb kényelmét biztosítsa, a vonatok számát megkétszerezte, s a szombat este közlekedő vonatok, kivétel nélkül, mind a Margit-fürdő táncz helyisége elébe mennek. A vonat a vasuttól este minden fél órában indul és pedig: 6 óra 25 perc, 7 óra 7 óra 30 perc, 8 óra, 8 óra 30 perc, és 9 órakor, együtt hat vonat, a rendes három helyett. Ezen kívül a hajnali órákban ismét megjön egy külön vonat négy kocsiival, hogy a közönséget haza szállítsák. Ez a külön vonat hajnali 5 órakor indul a tánczteremtől a városba. Az esti vonatokon a jegyára a rendes, az éji vonaton 10 kr. Midőn ezt a bálunkat látogató közönség becses tudomására hozni van szerencsénk, kijelentjük, hogy sem időt, sem fáradságot, sem anyagi áldozatot nem kiméltünk, mert bálunk jó hírneve lebegett szemünk előtt. Debreczen, 1891. jan. 15. A bál rendező bizottság.

* **Az arany rózsá.** A pápa — mint egy eddig meg nem czáfolt tudósítást jelenti — ezuttal az arany rózsát a mi királynéknak szánta. Olvasóinkat talán érdekelni fogja néhány részlet a szóban lévő rózsáról s szertartásról, melyvel azt át szokták adni. Az ékszer előállítás költsége 10.000 frankra rug. A rózsá szára egy aranyozott ezüst vázába van téve, melynek oldalán pápai jelvények s egy fölírás látható. Az ajándéknak symbolikus jelentése a következő: Az arany a mennyi bölcsesség világosságát jelenti. A rózsá megáldása igen ünnepélyes módon megy végbe. A szent atya főpapi ornatusban egy könyvből fölolvassa az áldás formuláját; a könyvet egy püspök tartja neki, míg más két püspök a pápa oldalán égő gyertyát tart kezében. Köröskörül a legmagasabb pápai méltóságok állanak. Egyik pápai kamarás térdelve átnyujtja a pápának a rózsát. A pápa erre elmondja imáját és a rózsát meghinti szentelt vízzel és balzsammal. Az ajándék átadása majdnem hasonló szertartások kíséretében történik. A magas küldetéssel megbízott bíbornok ekképen szól a megajándéko-

mekre s összenéztek. Rabutin pedig — elmosolyodott . . . Ha egy férfi megérezte volna mondani ezeket ő előtte, az ő asztalánál: jaj lett volna annak! De egy lothringiai lovag mint ő, hogy tehessen bántást egy gyermekén: — a ki még hozzá a hadi jog által védett küldönc is! . . . Nem bántotta tehát csak egy megriasztó szóval sem, ellenkezőleg, — most még jobban megtetszett neki ez a vakmerő és még is illedelmes kis ficzko. Tovább enyelget, tréfált vele, mint akár csak Forgách szokott; s az eleven eszű fiú talpraesett válaszaitól megnyerve, tőle kitelhető nyájassággal, félig tréfásan, félig komolyan felhívta és biztatta Andriskót: Ne menj vissza a táborba, maradjon itt Szebenben, szolgálataiba fogadj, — majd meglátja, milyen jó dolga lesz ő nála! . . . Maradjon hát itt; kiküldi ő a levelet más-tól is!

De Bandika nagybátran megfelelt;

„Nem maradok biz én, mert én magyar fia vagyok. Mi magyarok országunkért fegyvert fogtunk a német ellen: én nem szolgálok tehát németet, akár milyen jó dolgom lenne is! . . .

A zord császári vezér fölnevetett a fiu válaszára s tisztjeihez fordulva, így szóla:

„Hallottátok urak! . . . Nos, hogy bírassak én ezekkel a rebellis magyarokkal, a mikor még a magyar gyermek is ilyen nagy kurucz!

Ezzel, urához való hűségeért s szokimondó bátorságáért megdicsérvén Bandikát, két arannyal megajándékozta és visszabocsátá a válaszszal. A kis apród aztán a harsági táboron dícselkedve beszélt Forgáchnak és vezérkarának: milyen nagy barátságba keveredett ő Rabutinnal s büszkén mutogatta aranyait. Egyszersmind, mint afféle szemfüles lurkó, elmondá Szeben várában tett nem megvetendő észleleteit.

Forgáchnak annyira tetszett ez a tréfa, hogy tüstént megírá azt magának Rákóczi fejedelemnek is. És ha ezentúl valami dolga akadt Szebenben: mindig a kedvező kis apródot küldé be levelével. Bandika mindannyiszor ügyesen végzé dolgát s valahányszor ott járt, mindannyiszor megkapta Rabutintól a maga aranyát.

Igy szolított meg egy gyermek egy fenevadat.

Mi lett azután Bandikából? Kötött-e kardot hazája mellett ő is, mikor felsérdült? . . . Nem szól róla a kronika többé. Talán porladoztak fiatal esontjai valahol a romhányi csataterén, vagy Érsekújvári harczi síkjain; avagy bujdosásba követte urát és ott nyugszik vele együtt idegen földben, Nagy-Lengyelországban? — Ki tudná azt megmondani! . . . Annyi bizonyos, hogy szebeni dolgaiból ítélve, kemény kis kurucz gyerekeknek kellett lennie s az országtitpó, „mord képű” Rabutintól csakugyan nem ijedt meg.

zothoz: »Vedd kezünköl a rózsát, melyet a szent atya külföldi megbízásából ime átnyújtunk neked. E virág jelentse a küzdő és győzelmes anyaszentegyház örömét, mert a rózsza a virágok királynéja jelképe az örök dicsőség koronájának.« Ha a megajándékozott hölgy egyuttal királyné is, akkor a követ még hozzáteszi »Fogadja Felsőged ezen ajándékot s vele együtt az Isten kegyelmét, melyet a szent atya az idő és örökkévalóság Urától Felsőgedre leed.« A királyné erre megcsókolja a rózsát és a követ a jelenlevőknek kihirdeti a királyi család tagjai részére a pápai teljes búcsút.

* **Felfüggesztett szolgabíró.** B. Döry Félix biharmegyei főispán, Fráter Tamás derecskei szolgabíró, képesítési bizonyítványokkal való visszaélés miatt, állásától felfüggesztette.

* **Az E. M. K. E. bálja.** Az Erdélyi magyar közművelődési egyesület debreczeni és hajdu-vármegyei fiókja 1891. évi február 1-én a »Bika« szálló dísztermében pénztára gyarapítására táncmulatságot rendez. Gróf Bethlen Mikó Róza, elnök. Roncsics Lajos, ellenőr. Tóth Béla, pénztáros. Rendező bizottság: Dr. Balkányi Miklósné, Balázs Ödönné, Békessy Lászlóné, Berger Henrikné, Csiffi Katalin, gr. Degenfeld Józsefné, Györfly Aladérné, Holländer Gyuláné, Huzly Luiza, Joó Istvánné, Kaszanyitzky Endréné özv. Kovács Dánielné, dr. Kola Jánosné, Katz Mihályné, dr. Losonezy Almosné, (H.-Böszörmény) Leéb Pálné, Lichtenstein Józsefné, Nábráczky Józsefné (Nádudvar) Nemes Kálmáné, dr. Medve Kálmáné, Murahözy Lászlóné, dr. Sárvary Gyuláné, Szabóné Balási Ilona, Szabó Kálmáné, Sesztina Lajosné, Újváry Ödönné (H.-Nanás) Varga Ferenczné, Veress Lászlóné, Dalmy László, dr. Balkányi Ede, Berger Vilmos, ifj. Buzás Pál, Budaházy Zoltán, Boldizsár Kálmán, Bosznay István, dr. Bruckner Ernő, Bészler Karoly, Czielszky Vilmos, Dóczy József, Ferenczy Elek, Fráter Béla, Fürst Ödön, dr. Káli Hegedűs József, dr. Kenézy Gyula, Király Gyula, Kolbenhayer Kálmán, Lrasznay Ferencz, Lichtenstein József, Lichtscheim Dezső, dr. Medve Zoltán, Medgyaszay Miklós, dr. Nagy Kálmán, Nagy Zsigmond, dr. Oláh Miklós, Riek Antal, Szabó Sándor, Szücs Kálmán, ifj. Tóby István, dr. Tüdös János, Zádor Lajos, Jeney László, Vecsey Imre. Belépti-díj személyenként 2 frt. Páholy 4 frt. A páholyba lépőknek nem kell személy-jegygyel ellátva lenni. Jegyek előre válthatók Tóth Béla gyógyszerárban, este pedig a pénztárnál. Kezdeti este 9 órakor. Felülfizetések a nemes czél iránti tekintetből köszönettel fogadtatván, hirtapilag fognak nyugtáztatni.

* **A tudóvész gyógyításának titka** legközelebb nyilvánosságra jut, mivel Koch tanár megerősíti azt a hírt, hogy szerének alkotórészeit legközelebb közzé fogja tenni. A közözetételre Virchow tanár nyilatkozatai indították.

* **Mátyás király kutja.** Gróf Esterházy Miklós, a régi tatai vár udvarán érdekes monumentumot állított fel, melynek kivételével Strobl Alajos szobrászt bizza meg. Gróf Esterházy Matyás királynak kíván emléket állítani, a ki tudvalevőleg igen szeretett Tata környéken vadászni. A gróf utasításához képest Strobl már el is készítette a terveket. E szerint a monumentum hatalmas kut lesz. A medenceze egyik felén az üldözött vaddisznók, másik felén békés szarvasok festői csoportja van. Középen fehér márványból fekvő helyzetben Szép Ilonka, a forrás tündére. Alakja egy vízfátyolon keresztül lesz majd látható. A tündér éppen a zajra fölébred s szemével fölfelé tekint. Fölötte áll ugyanis Matyás király korhű vadászruhában. Egyik karjával vadászkeszére támaszkodik, míg másik kezében vadászkerítőt tart. Figyelve néz körül, keresi vadászkísérőit, a kiktől elmaradt. Az álló szobor bronzból fog készülni. Ez lesz az első szobor Magyarországon, melyet Matyás királynak emelnek. A díszes emléket még ez év őszén felállítják a régi tatai várban, melyet tulajdonosa művészileg restauráltatni szándékozik.

* **Tombola-estély.** A debreczeni jótékony nőegylet tombolya-estélye, mely f. hó 17-én, azaz szombaton tartatik meg a »Bika« szálloda termeiben, igen látogatottnak ígérkezik. Nyereménytárgyak — ajándékozás útján — igen szép számmal érkeznek be, de maga az egyesület is számos nyeremény-tárgyrol gondoskodott. Ujabb adományokat ezentul is köszönettel fogad a rendezőség, mely semmi fáradságot nem kímél hogy a segélyre szoruló és szűkölködők érdekében az estély sikerét biztosítsa. A humánus czélt követő nőegylet meg is érdemli, hogy a közönség minél nagyobb pártolásban részesüljön. A rendezőség részéről vettük a következő közleményt: »A nőegylet által folyó hó 17-én rendezendő tombola-estélyen kisorsolandó tárgyakat ajándékoztak ujabbban: Sesztina Lajosné urnó 12 drb. ozsonna-tányért, Komlóssy Imréné urnó egy szép süteményes tálat. További adományokat ezentul is szívesen fogad és a nagyérdemű közönséget az estélyen minél nagyobb számban való részvételre kéri a rendezőség.

* **Agyonszurt gebe.** A szalonna-soron tragédia játszódott le ma délelőtt. Csajtos taligásnak szép sárga szőrű gebéje elhagyta a posztot, csak úgy a maga jószántából. Kiss Sándor hentes legény észre vette, hogy a ló szökik, oda ugrott a taligához és a lovat zab-lájánál fogva hátrafelé »czurikkoltatta.« De Kiss Sándor elfeledte letenni hosszú szalonnavágó kését és csak így történhetett meg az a gyászos eset, hogy megcsúszott és a kés tövig bele ment a gebe hasába. A taligás bepanaszolta a »gyilkost«, kinek a gebe árát megkellett téríteni.

* **Óriás konyha.** A párisi »Bon Marché« nemcsak arról nevezetes, hogy a világ egyik legnagyobb üzlete, hanem konyhájáról is. Az üzletben alkalmazottak számára főznek ott, ezek száma pedig főtulhaladja a négy ezret. A kávéfőző valóságos gőzkazánhoz hasonlít s napjában ezer liter kávé főznek benne. Az üstök 100—5000 literes közt váltakoznak. Hasonló rendkívüli terjedelműek a többi edények is. Száz kiló burgonyát, 50 kiló húst egy edényben lehet megfőzni, 300 borjú szelettel egyszerre sütni. Akárhányszor 50 pecsenyesütő edényben serezeg egyszerre a cotelette, pedig mindenikbe belefér egy pár száz. Omolette készítéséhez 7800 tojást is elhasználnak. Természetes, hogy a konyha személyzet is egész armádia.

* **Szerelmi dráma.** Zsomlsán megrendülő kettős gyilkosság és öngyilkosság történt feltékenységéből. Weidner Mihály, az ottani temeter piztollyal rálőtt kedvesére Weixelberger Erzsébetre s életveszélyesen megsebesítette. Azután a leány csábítóját Ksent Józsefet lőtte meg, ki szintén súlyosan sebesült meg, végül önmaga ellen fordította a fegyvert s a boldogtalan ember oly szerencsésen talált, hogy rögtön szörnyet halt.

* **A depr. iparos kör** 1891. január 25-én, vesárnap a »Bika« szálloda dísztermében jótékonycezelu zártkörű táncvigalmat rendez. Belépti-jegy személyenként 1 frt. Belépti jegyek előre válthatók Szedlák József pénztárnoknál, ezenkívül Lőrincák László aranyműves, Nagy András keztűs, továbbá Serli Ede és Huber József urak üzlethelyiségében és este a pénztárnál. Zenész Ráczy Károly zenekara leend. Az étkezés a táncsterem melletti helyiségben lesz. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak s hirtapilag nyugtáztatnak. A rendezőség.

* Apróságok.

Mikor érrá.

Napdijas: Holnap elvárlak.

Iruok: Mikor érsz rá legjobban:

Napdijas: Jöjj deltájt, mikor mások ebédnek, akkor érek rá legjobban.

Ez is bók.

Kisasszony: Ugyan, hogy ismert rám olyan hamar Mayer ur?

Mayer: Oh kisasszony, hiszen kegyed oly iszonyuan hasonlít a kedves mamájához.

Érthető.

Uracs: Ah, nagysád éppen távozni készül. Talán szintén látogató...

Hölgy: Dehogy: kegyetlenség volna valakit most ily szép időben látogatással a szobához bilineselni...

Ritka szerencse.

Tanár: Ha elgondolják a világ nyomorát, okvetlenül rájövünk arra a nagy igazságra, hogy legjobb volna nem születni. — De uraim, milliók közül alig részesül ebben egy ember.

Fris.

Vendég (az étlapot olvasva, a pinczérnek): — Hisz ezek csupa azok az ételek mint tegnap.

Pinczér: Igen, de ma mind fel van jól melegítve.

Vendég: Ez bosszantó! Hát épen semmi fris sines ma ezen az étlapon?

Pinczér: Oh igen: a dátum!

* **Öngyilkos gyermek.** Temesváron Fischer Jakab temesvári műasztalosnak Aladár nevű 14 éves fia revolverrel mellbe lötte magát. A golyó a fiu nyakába furódott, honnan az orvosok kivették s így életéhez is van remény. A fiatal gyerek nagyon is szívére vette édes apja dorgálását s ezért akart véget vetni életének.

* **Ö. T. Köszönetnyilvánítás.** A debreczeni Ellenőr, a Debreczen, a Debreczen n.-várad értesítő és a Debreczeni Híradó t. kiadóinak, illetve szerkesztőinek azon szívességükért, hogy lapjaikat a debreczeni önkéntes tűzoltó egyesület örntanyája részére díjmentesen küldték meg az egész 1890. év folyamán, az egyesület nevében hálás köszönetemet nyilvánítom. Debreczen, 1891. január 14. Tikos István egyleti pénztárnok.

* **Gyöngye vigasztalás.** B. bankár egy reggel felnyitja irodáját és könyvelőjével belép. Bankár: »Szent Isten... a pénztárt feltörték és kifosztották... valamennyi hitelrészvény eltűnt...« Könyvelő: Csakugyan, még ezer szerencse, hogy árfolyamuk tegnap esőkent.

* **Köszönetnyilvánítás.** A folyó évi január hó 10-én tartott jogaszbal alkalmából a következő felülfizetések tettek: Mikófalusi Bekény Péterné urnó belépti jegyét 100 frtért váltotta meg és a jogász segítő egyesület javára felülfizetett 100 frtot. A segítő egyesület javára felülfizettek továbbá: Dr Király Ferencz ur 10 frtot, özv. Báro Jesinszky Miklósné urnó 5 frt, Szilágyi Károly ur 5 frt, özv. Hegyi Mihályné urnó 5 frt, Kovács Sándor ur 5 forint, Márk Endre ur 5 frt, Dr Magass György ur 5 frt, Szabó János esperes ur (Körös-Tarcsa) 5 frt, Oláh Miklós ur 4 frt, Karsa István tanár ur 3 frt, Paksy Imréné urnó 2 frt, László Nándor tanár ur 2 frt, Dr Kovács Sándor tanár ur 2 frt, Dr Tüdös János ur 2 frt, Bekény Ottokár ur 2 frt, Kranauer Gyula ur 1 forint, Bernáth István ur 1 frt, Buzás Elek ur 1 forint, Báro Györfly Samu ur 1 frt, Bobory György ur 1 frt. Összesen 167 frt. Fentnevezettek fogadják hálás köszönetemet nagylelkű adományokért. Fráter Béla, jogász segítő egyesületi elnök.

* **Nagy templomrablás.** Rómából jelenti egy távirat: A piaceuas templom. sekrestyéjébe a tolvajok egy íveg kupolan át behatoltak s az ugynevezett arzenálban őrzött kincseket — összesen mintegy háromszáz-ezer lira értékben — elrabolták. A tetteseknek még nem akadtak nyomára.

* **Az ételek emészthetősége.** Az egészséges táplálkozásnál tudvalevőleg nem csak arra kell tekintettel lennünk, hogy az étel bőséges tápanyagot tartalmazzon, hanem arra is, hogy a különböző foglalkozásokhoz és gyomrokhoz mérten mennyi időt igényel a kiválasztott táplálék. Nem lesz érdektelen ennélfogva a következőket közölni: Egy óra emészthési időt

igényel a főemészthési idő, puhár lazac és főtt velő és tojás, sült tőkehal. Kétej, főtt pulst liba, malacz, pirlencse. Kétpiritott gyefriga. Háronhus, nyers hus, lepény, sült, rostbeposztja. Negy főtt zsiros főtt burgonfris buzakerfőtt zsiros. Negy órat: borjusült, mkenyér kavé, vad, főtt dis főtt gyenge káposzta. Ösült füstölt izmok, bőrszilva, maz hüvelyes ve pácélthos c

* Hus

1891. január nosnál, Csapó-nél, Csapó-Arok-u. 687. Czegléd-u. 2. Mester-u. 36. u. 574. Kut-nél, Csapó-u. Andrásnál, p. sz. a. Dedó-hentes széké 18 székében a piacon. D. czen szab. ki

A »Cso-talya tegnap elnöklete ala ifjak önképző

Az ülé

Mihály leve

kéri föl a »

keletü, tehát

Szabolcska te

tányolták volr

A »Cso

talya teljes el

vőju ifju költ

lalkozott a S

sára. E határ

azon pontjana

dalmi termék

boleska Mihály

lynyi kötetben

kör hirdetni s

fojja illetni. M

az előfizetők s

Az ülé

lyázat kérdése

megoldás nélkü

mába lépett.

Leszkay A

kész a pályad

Ajánlata közs

Végül elh

»Csokonai-kör

könyvet fo

igényel a főtt rizs. A rizs tehát az az étel, mely főzve legkönnyebben emészthető. Mäsfélórai emésztési időt: vert tojás, árpakásaleves, sült vad, puhára főtt alma és körte, almaiz, főtt lazac és főtt pisztráng, spárga, zeller, áttört bab és borsó, árpakása. Egy óra 35 percet: főtt velő és főtt szágó. Két órát: főtt tej, nyers tojás, sült marhamáj, főtt savanyu alma, főtt tökehal. Két óra 15 percet: hal, felforratlan tej, főtt pulyka, Harmadfél órát: sült pulyka, sült liba, sült vadlud, főtt bárányhus, sült malacz, piritott burgonya, hüvelyes borsó, bab, lencse. Két óra 45 percet: tojásos pudding, piritott gyenge marhahus, csibebeccsínált, osztriga. Három órát: puhára főtt tojás, sült ürühus, nyers sonka, beffsteck sült sovány marhahus, lepény. Három óra 15 percet: marhasült, rostbeef, főtt sárgarépa, saláta, kelkáposzta. Negyedfél órát: sült disznóhus, olvasztott vaj, keményre főtt tojás, régi sajt, friss sült kolbász, főtt marhahus, besózott marhahus, főtt burgonya, főtt fehér répa, ürühusleves, friss buzakenyér, főtt hagyma. Három ó 45. p. főtt zsíros marhahus, vajaskenyér kávéval. Négy órát: főtt és sült szelíd szárnyas, ürüsült, borjusült, marhahusleves, besózott lazac, száraz kenyér kávéval. Négy óra 15 percet: szárnyas vad, főtt disznóhus főzeléssel. Ötödfél órát: főtt gyenge ürühus, friss füstölt hus és savanyu káposzta. Öt órát: igen keményre főtt tojás, sült füstölt kolbász, sült öreg ürühus, főtt izmok, bőrök, belek, ökörfaggyu, cseresnye, szilva, mazsolaszőlő, mandula, gomba, dió, hüvelyes vetemények hüvelyei. Hat órát: régi páczolthús és sült zsíros angolna.

* **Husárah:** megállapítva s bejelentve 1891. január 14-től 21-ig 32 kr. Kovács Jánosnál, Csapó-u. 327. sz. a. 31 kr. Rácz Györgynél, Csapó-u. 587. sz. a. Bencze Józsefnél, Árok-u. 687. sz. a. 36 kr. Rácz Györgynél, Czegléd-u. 2599. sz. a. a mézáros társaságnál, Mester-u. 3655. Csapó-u. 240 és 376. Könyök u. 574. Kut-u. 2323. sz. a. 38 kr. Rácz Györgynél, Csapó-u. 358. szám alatt. 40 kr. Ungvári Andrásnál, piac 1-ső székben, Czegléd-u. 55. sz. a. Dedó-u. 125. sz. a. Kovács Jánosnál, a hentes székben, továbbá a mézáros társaság 18 székében 44 kr. a három izraelita székben a piacon. Debreczen, 1891. január 13. Debreczen szab. kir. város rendőr-főkapitánysága.

„Csokonai-kör.“

A »Csokonai-kör« szépirodalmi szakosztálya tegnap d. u. 5 órakor — Geressi Kálmán elnökle alatt — ülést tartott a kereskedő ifjak önképző egyletében.

Az ülés első tárgya Szabolcska Mihály levele volt, ki költeményei kiadására kéri föl a »Csokonai-kör«-t. E levél régebbi keletű, tehát azon időből való, mielőtt még a Szabolcska tehetségét a fővárosi hírlapok méltányolták volna.

A »Csokonai-kör« szépirodalmi szakosztálya teljes elismeréssel viseltetvén a nagy jövőjű ifju költő tehetsége iránt, készséggel vállalkozott a Szabolcska költeményeinek kiadására. E határozat által a kör az alapszabályok azon pontjának tesz eleget, mely a depr. irodalmi termékek pártolására vonatkozik. Szabolcska Mihály költeményeire, melyek 12—14 ívnyi kötetben jelennek meg, előfizetést fog a kör hirdetni s a mű tiszta jövelme a szerzőt fogja illetni. Meg vagyunk arról győződve, hogy az előfizetők száma igen jelentékeny lesz.

Az ülés második tárgya a színmű-pályázat kérdése volt, mely már régóta húzódik megoldás nélkül s most a megvalósulás stádiumába lépett. Nevezetesen az új színigazgató, Leszkay András bejelentette, hogy ő kész a pályadíjat 100 aranyra kiegészíteni. Ajánlata köszönettel fogadtatott.

Végül elhatározta a választmány, hogy a »Csokonai-kör« 1891-ik évi működéséről évkönyvet fog kiadni.

Színházunk sorsa.

A debreczeni színészet régen nem volt ily sanyarúságos állapotban, mint az idén: mostanában szinte mindennap arra ébredtünk fel, hogy egy-egy újabb fordulat állott be színházunk sorsában, de az eddigi fordulatokban a mennyire annyira megnyugvást lehetett találni. Nem úgy ebben a fordulatban, mely tegnap állott be, s megdöbbendő sejtelmekre ad okot. Irtuk már tegnapi lapunkban, hogy a debreczeni színtársulat consortiummá alakult. Ez nem új dolog Debreczenben; megtörtént ez már a Nagy Vinceze igazgató idejében is, s úgy lehet mondani, hogy akkor sikerült is. De ily aggodásokra az nem adott okot, mint a mostani állapot.

Szinte hihetetlen volt, oly gyorsan pattant ki ez a consortium. Magok a színtársulat tagjai is csak akkor tudtak róla, mikor össze hívták őket arra a gyűlésre, melyen a consortiumot megalakították. A közönségnek pedig éppen nem volt róla tudomása s midőn a hír elterjedt a városban, mindenki meg volt lepelve. Pedig ez természetszerű következménye volt a folytonos válságos helyzetnek, mert maguk az igazgatók sem tudták, mi lesz velük, mire ébrednek fel holnap.

A consortiumot tegnap délelőtt megalakították s a színügyi bizottság is összeült délután, hogy a történekről tanácskozzék. De titkosan tanácskoztak, mert a jelenlevő hírlapíróknak a bizottság elnöke értésére adta hogy »nem lehet dobra ütni, a mit most beszélnek«. De minden titkolódzás dacára sikerült megtudnunk a színügyi bizottság ülésének eredményét.

A polgármester Budapesten lévén, Vernessy István főjegyző elnökölt a bizottságban. Balassa Jenő és Andorfi Péter az ötös-bizottság két tagja, előadták, hogy a színtársulat consortiummá kénytelen átalakulni s élénk színekkel festették azt a sanyarúságos állapotot, mely most a színháznál uralkodik. A tagok fizetésük legnagyobb részét nem kapták ki, sőt vannak olyanok is a kiknek egész havi fizetésük bent van.

A színügyi bizottság helyben hagyta a consortiummá való alakulást s elhatározta, hogy a tanácsnak javasolni fogja, hogy a színtársulatnak 3500 frt segély adassék s mivel a szezon végéig még öt gázsi-nap van, ez összeget 700 frtos részletekben fogja megkapni a színtársulat.

Ma délelőtt e tárgyban tanácsülés volt s a tanács a 3500 frtnak ily módon történő kiadását helyben hagyta. E hír kiszivárgott a színtársulat tagjai közzé, kik éppen próbát tartottak — azonnal megtagadták a további működést, mivel az ily módon adandó segély nem javítana semmit állapotukon. Azt kívánják a tagok, hogy hátralékaikat fizessék ki nekik, mert ők sem élhetnek le v e g ö b ö l, Andorfi, a rendező felsietett a tanácsülésre és ott előadta a történeteket s a társulat nevében kijelentette, hogy rajtuk most 3000 forintnál kisebb összeg nem segíthet. Ennyit kívánnak; 500 forint maradjon bent a további eshetőségek biztosításául.

A városi tanács bekérte magához a színigazgatók üzleti könyveit, hogy a bevételek és a kiadások teljes menetéről meggyőződést szerezzen.

Ily állapotok vannak most színházunknál s bizony nagy szégyenére valnék Debreczen városának, ha a színészek a sanyaru viszonyok miatt megtagadnák a működést, Gyöngyi is szomorúan csalódott a színházzal, de nem volna helyes, ha mindazokat az áldozatokat elfelelnék most, a mit ő hozott a színházért s az állapotok e sanyarúságának egész ódiáját az ő vállaira raknák s Valentinnek minden bal-lépéséért öt tennék felelőssé.

Mindenre ellehetünk készülve ilyen sanyarúságos viszonyok mellett, de bizunk a városi tanácsban, hogy ez megfogja akadályozni azt a szégyent, a mi Debreczent érné, ha színházunkat a szezon vége előtt egy napon becsuknák azért, mert a debreczeni színészet válságos helyzetbe jutott!

Színház.

Január. 14.

A »Vasgyáros« azon darabok közé tartozik, melyek nemcsak föntartják magukat a műsoron, hanem még Debreczenben is állandóan képesek közönséget vonzani. Tegnapi előadására is oly szép számú közönség jelent meg, minőt mostanában a legkedveltebb operettek is alig vonzanak.

A drámai jelenetekben gazdag darabot magát felesleges méltányolnunk, hisz Ohnet »Vasgyáros«-a általánosan ismeretes. Az előadást pedig nem lehet méltányolnunk, mert az a középszerűség színvonalát sem érte el.

Az a válság, melybe színtársulatunk jutott, visszahatott a tegnapi előadásra is. A szereplők kedvetlenül játszottak s nem nagyon igyekeztek a darab hatásos jeleneteit kiaknázni. Alig emlékszünk rá, hogy a »Vasgyáros«-ban a debreczeni színpadon valaha ilyen gyöngye összejáratot produkáltak volna!

A főbb szerepeket László (Beaulieu marquisné), Palotai Piroška (Claire), Hatvani (Octave), Góth (Bligny herceg), Berczi (Préfont báró), Vertán Anna (Sophie), Csiki László (Derblay), Komlósi Ilonka (Susanne), Balassa (Mulinet) és Konkoly Emilia (Athenais) játszották. Palotai Piroška, Konkoly Emilia és Csiki, tehát éppen azon szereplők, kiken az előadás sorsa megfordul, szerepeiknek csak egyes jeleneteit találták el jól, míg Balassa és Komlósi Ilonka teljes mértékben megfeleltek szerepeiknek. A közönség elnéző volt az előadás fogyatékoságai iránt s több szereplőt kitapsolt.

* **Hegyesi Mari** asszony, mint már említettük, f. hó 19. 20 és 21-ik napjain fog színházunkban vendégszerepelni. Első fölleptének (Lecouvrier Adriene) összes tiszta jövedelme a vörös-kereszt-egylet illeti s ezen este a penztárt a vörös-kereszt-egylet kezeli. Páholypok ezen előadásra szombatig előjegyezhetők Zádor Lajos egyleti pénztárnoknál. Alsó- és közép páholy ára 5 frt, családi páholy 7 frt, felső páholy 4 frt, a többi helyárak a rendesek. Hegyesi Mari asszonynak többi vendégjátékai bérletfolyamban lesznek.

* A mai színlapot már a színtársulat kebeléből választott ötös bizottság bocsátotta ki, a következő megjegyzéssel: »Valentin Lajos és Gyöngyi Izsó társigazgatók mai napon az igazgatóságtól visszaléptek, és a társulat vezetését — annak kebeléből választott ötös bizottság vette át. Az előadások a t. bérleők teljes jogainak fentartásával folytattnak, a miről a n. érdemü közönséget tisztelettel értesítjük. Az ötös bizottság.«

DEBRECZENI VÁROSI SZÍNHÁZ.

Holnap, pénteken 1891. január hó 16-én páros bérletben:

STRADELLA, Róma dalnoka.

Regényes opera 3 felvonásban.

Utolsó táncz.

— Járják a vármegyék, —

A mint a farsang beköszöntött, több vármegye egyszerre felugrott, összeverte a bokáját, egyet kurjantott, egyet csettintett és kijelentette itt is ott is, hogy most már mulat.

Olyan lett a vármegye, mint a bubánatos

ember: murit csap, hogy előlje a bánatját. Hej mert nehéz, mert sötét, mert czudar bánat az, mely a kegyelmes Szilágyi Dezső miniszter exellentiaja legkegyelmesebb fiókjának, legsötétebb üregéből lesködik elő, hogy elborítsa a vármegye verőfényes egét.

»Tánczolatok urak, tánczolatok!»

Utolsó táncz, utolsó öröm, utolsó bálja lesznek ezek az autonomikus joggal felruházott vármegyéknek.

Most még a saját czigányod huzza. Azt huzatod, a melyik neked tetszik, úgy járod, ahogy akarsz: ám de holnap már a kormány büroiból füttyölnek és úgy járod, a hogy fujják!

Nem lesz többé szabad vármegye. Egy ezedév óta ápolt szárnyaidat lemetszik, hogy ne szállhass szabadon, egy ezredév óta erősített karjaidat megkötözik, hogy ne cselekedjél szabadon. Ma csak mulass, igyál, egyél, mert holnap bilincset tesznek rád és börtönbe esznek nagy reformatori szellemmel. Ma énekelj el a legszebb nótádat, mert holnap lakat léssen a te szájadon.

Mintha csak éreznék a vármegyék, hogy ez az utolsó farsang, a melyen még ők parancsolnak. A vármegyei báloknak az idej farsanggal vége szakad és ha lesz is még bál a megyegyűlési termekben, az csak afféle *állami bál* lesz.

Ezután ha vármegyei bált tartanak, majd a kormány nevezi ki a rendezőket, a kormány nevezi ki a czigányokat, a kormány állapítja meg a tánczrendet, melyből eltörölven minden esárdást, csupa bécsi valczerekkel rakja tele. A kormány fogja kinevezni még a tánczosokat is a kisasszonyoknak.

Hanem ezeken a bálokon nem is lesz pipázó szoba, kártya szoba, sarkantus eszma, és darutoll, nem lesz főispán, alispán, nótárius, stb. . . . hanem toilette szoba, limonádé, frakk, klakk, lakk és hosszú vékony beamter egy sereg!

Nem lesz fesztelen jókedv, — hanem az udvariasság formuláiba préselt erőltettség!

A kormány fogja meghatározni, hogy mikor kezdődjék a táncz és mikor végződjen. A hagyományos »kivilágos kiviradig« helyett úgy lesz a tánczrenden, hogy: »kezdeté pont 9 órakor, vége pont 2 órakor.« Azután ott áll a jegyzetben: hogy 2 órakor mindenki otthon legyen és aludjon, mert nem türelik el, ha valamelyik beamter katezenjamerbe esnek.

Szünet alatt senki se merészelje saját külön autonomikus nótáját elhuzatni, mert az többé nem létezik, lévén az is avult intézmény, mint akár a vármegye.

Hanem e helyett a kormány küld mindenkinnek leszállított árban kitűnő »közpon-tositási« nótát, a melyik így kezdődik:

»Laj de kedves a német.«

Érzi mindezt a vármegye s azért jött bolondos kedve kimulatni magát ezen a farsangon. A mi aztán ezután jó, az csak olyan mulatság lesz, a mitől elkeseredik az ember.

Hanem most még egyszer odaállítja a czigányt a füle mellé, hadd huzza bele utoljára azt a nótát, a melyiket még nem módosított a reformáló kormány s a melyik így kezdődik, hogy:

»Még is huzat a német.«

CSARNOK.

A LORELEY.

(Novella.)

Irtá: **Reichenbach.**

Fordította: **Biró Irén.**

(Folytatás.)

Nem, nincsen ott, monda Soldau a társalgásba elegyedve, már többször akartam nektek mondani, de mindig elfeledtem, hogy azt hallottam, hogy a grófné a Vierswaldstädti tó mellett lakik egy nyaralóban, egészen egyedül, a kastélyhoz hasonló nyaraló nevet is hallot-

tam, mely nem más mint »Chateau de Vigne.« A grófné valószínűleg ott marad karácsonyig is.

Csupán a tanácsos vette észre, hogy Emmi, Soldau beszédje alatt elsápadt, s aztán ismét elpirult. Igen fel volt izgatva, s a tanácsos nem tudta ennek okát kitalálni, Emmi hozzá fordulva kérdé:

»Őn azt mondta az elebb, hogy sokat utazott, tehát ismeri ön a Vierswaldstädti tavat és a Chateau de Vigne-t?»

Mindenesetre, emlékszem rá, inkább nyaraló, mint kastély. Közel van Luczernhez. Ott lételemek többször voltam ott.

Lucern mellett! monda Soldau. Na, ha ha ezt Norbert tudná! Ezt tudásd vele, Emmi.

Linberg most nem mert Emmire nézni, de ez nyugodtan monda:

»Oh, most már emlékszem reá, Norbert irt nekem erről, de egészen mellesleg.«

Ah, ő megírta ezt neked? kérdé a mama. No, ezt hamarabb is megmondhattad volna nekem és te is öregem — monda férjéhez fordulva, tudjátok, hogy mennyire érdekel ez a szeretetreméltó asszony. Mikor is irt neked utoljára Norbert. Emmi? Ugy látszik, hogy leveleiből már nem is közölsz velem semmit.

Alig mult pár napja hogy irt, felelte Emmi, de hangja reszketett. Lenberg ezt észre véve, közönyös társalgást kezdett az öreg Soldauval. De ezek után a társalgás igen egyhangú és erőltetett lett, s Lenberg nem sokára bucsut véve, felig szomorú hangulatban eltávozott.

A lugasban Soldauék a látogatás felől beszélgettek, Emmi nem volt köztük. Szobájában a nyitott ablak előtt térdelt, s élete legforróbb és legkeserűbb könnyeit sirta. Lenberg szavai igazak voltak. Már sejtette, hogy Norbert a grófné közelében van, s most már tudta, hogy miért nem ír Norbert, s miért nem tér vissza. Oh, most, midőn egyedül volt, s könnyeit sem szegyen, sem büszkeség nem tartották vissza. Szabad folyást engedett annak. Szeretett volna anyja keblére borulni e kiáltással: »ő nem szeret többé!« De mit felelt volna azon kérdésekre, melyeket hozzá intéztek volna? Tudott-e bizonyos Norbert felől? Elhatározta hogy várni fog. Legközelebbi leveleiből bizonyosan fel fog világosodni. És várt napról napra, egész egy hétig. Ekkor elhatározta, hogy irni fog Norbertnek. Először is a grófnéról akart kérdezősködni, de ezt nem tudta megtenni, s levele csupán kérdésből állott, hogy Norbert mihamarabb tudósítsa hogylete felől.

Ismét elmult nyolcz hosszú nap. Hamarabb nem is érkezhettek levél, de Emminek a napok végtelen hosszúnak tetszettek.

Végre megerkezett a varva várt levél, de mily más volt az, mint a milyennek Emmi előre képzelte. Norbert egy levelezőlapra kövvelkezőket írta menyasszonyának: »Egészséges vagyok, de több oknál fogva akadályozva vagyok az írásban. Kimerítő válasz érkezik.« Ez volt minden.

Emmi sapadtan és reszketve támaszkodott az ajtóhoz, hol épen akkor állott, midőn a postás a levelet hozta.

Ekkor belépett Soldau.

Gyermek, kiáltá ijedten, mi lelt? Most a már régen visszatartott fájdalom kitört. Anyja keblére borult s fejét mintegy védelmet keresve, vállára hajtotta.

Oh anyám, anyám, mindennek vége, Norbert nem szeret többé!

Másnap még egy levelet küldtek Norbertnek, melyben Emmi felvilágosítást kért. A levelezést csak akkor tudatták Soldauval, midőn a válasz meg érkezett. Nyílt volt az és rövid, mint a hogy kérték. Csakugyan mindennek vége volt.

VII.

A tó vize löcsögva folyta körül a sziklaterrasseot s annak karfájára támaszkodva, két boldog ember beszélgetett. Boldog? Azt mondták, miatt egymás szemébe tekintettek. Körölköttek zörögve hullott a tarka lomb a földre s az őszi szél meg-meg rézta a fakoronait, mintha ezek fejüket rázták volna, hogy ott egy szerelmes pár beszélget, mint a rózsák és fülemülék idejében.

És megis. ős volt. A rózsák már rég elvirítottak s a madarak el nemultak. A tavon

egy csónak siklott tova a terasse előtt, melyből egy szomorú őszi dal hangzott fel hozzájuk.

De ők nem látták a falevél hullását és nem hallottak dalt.

Norbert Eleonora szemébe tekintett és így szólt:

»Szemeid napról-napra szebbek! Egészen más vagy, mint Friedenauban voltál. Most tudom már, hogy mi hiányzott akkor arcodból s miért szomorítottak úgy el szemeid: olyan voltál, mint egy élettelen lény, nem volt szived! És most felebredt szived szemeidből tekint ream.«

Szeretlek — monda.

Pár nap alatt a Loreley szobor, mely vonásaidat viseli, be lesz végezve, szólott Norbert, Eleonóra aranyfűrtéire egy csókot nyomva, s aztán elviszlek büszke váradból — akkor elhagyja a Loreley sziklatrónusát s a halandó ember egyszerű lakába tér, mint édes szerető felesége — oh, Eleonóra lehetséges-e e földön némi boldogság, melyet a világyűlölők oly kietlennek hisznek?

Eleonóra behunyta szeméit, mintha a körülte levő természetből nem akarna semmit sem látni, s ajkai halkán suttozták nevét: Norbert, Norbert!

Lábaiknál sötét fellegek árnyékai tüntek fel a tó vizében s egészen közelről hallatszott a magános csolnakázó éneke.

A park fái sárga és piros leveleiket az utra hullatták, melyen Norbert és a grófné most halkán társalognak a ház felé közeledtek, melynek nyitott verandájáról Eleonóra barátságos öreg nőrokona közeledett feléjük.

Norbert bucsut vett, hogy műtermébe visszatérjen, mely Luczernben volt, hogy ott a Loreley szobrot bevégezze, melyen már Berlinben is dolgozott.

Mindennap megtette a két hölgy a városig vezető utat, hol Norbert dolgozott s mindennap eljött, hogy a Chateau de Vignebe kipihenje magát a munka után, hogy azt újból fellelkesítve folytathassa.

Ma midőn a hegyi uton távozott mindkét nő utána nézett s az idősebbik így szólt:

Ah, csak lehetne rajtatok segíteni!

Eleonóra csudálkozva tekintett reá.

Rajtunk, ismétlé, hogy érted ezt?

Ugy, hogy nem tudlak téged az ő nevének képzelni! Meg nem foghatom, hogy bátorságod van azzá lenni.

A grófné mosolygott.

Hasonlít Raphael arczképéhez, első eszményemhez, monda inkább magának, mint öreg rokonának.

Ez fejet rázta.

Istenem, hisz a te Raphaelid még nem világhírű és nincs is vagyona, te pedig a legelkenyietettebb asszony vagy, akit ismerék.

Én? nevetett a grófné. Biztosítlak nénem hogy a körülöttem levő fényűzést semmibe sem veszem; a pénz pedig teljesen közönyös előttem.

Midőn atyám meghalt, akkor sem a pénz hiánya volt oly borzasztó, hanem a szomorú események.

Ah, de mégis többnyire csak az volt a szomorúság oka!

Nénem, nem is tudtam, hogy te ily anyagi vagy. A pénz megvetésre méltó.

Te ugy beszélsz, mint egy fiatal leány. Csak bizonyosan tudnám, hogy ezt a Norbertet annyira szereted, hogy képes légy érte karton ruhában járni, és szobádat felsurolni!

Karton ruha? szobasuroolás? kérdé a grófné felig bosszankodva.

Persze, folytatta a néni izgatottan, és talán rossz ebédetek is lesz, mivel jó szakácsnét nem tarthatsz, s magad nem tudod elkészíteni, hozzá szűk lakás, por és hőség, s aztán ha ettől meg akartok szabadulni, hogy a szép világot szeretnétek élvezni s utazásra készültök, nem lesz utiköltség! Csak hogy egyszer mindezt elmondhattam neked, már reggen nyomja szívemet, de mikor úgy látlak, mintegy alomban járnai s Norbert oly boldogan tekint reád, mindig elment tőle a bátorságom. De szükséges volt, hogy valaki megmondja neked, hogy voltaképen mit teszel.

Eleonóra komolyan, csaknem sötéten tekintett néjére.

Miért nem szerethetek, mint más asszony, és miért nem lehetek boldog, mint ők? kérde, mintha néne beszédjéből csak e kérdést hallotta volna: Szereted-e őt annyira, hogy mindezt elviseld?

Nem tudom miért vagy másforma, de gondold csak a hercegre és a szenvedélyes festőre. Nem volt-e pillanat, melyben esküdni mertem volna reá, hogy egyiket vagy a másikat szereted? És ha a herceget hetekig mindennap láttad volna, mint Norbertet, és ha a festő csak egy kissé lett volna szelidebb, úgy akkor is azt kérdeztél volna, hogy miért nem szerethetsz és nem lehetsz boldog, mint más asszony? Igen, a hercegnél már gondoltad, s most magad mondod. Te nem szeretted őt. A te szerelmed a legrövidebb időre való válszt sem tűri, s te azt hiszed, hogy a mindennapi élet egyformaságát kibírja? Ne nehezted reám, Eleonóra, de ezt meg kellett neked mondanom, mert pár nap óta úgy képzelem, mintha szemeidet behunynád, hogy ne lásd a mélységet melybe zuhansz, s melybe őt is magaddal rántod. A mi öreg haragos, de okos barátunkra, X. grófra kell gondolnom, ki azt mondta rólad: »Az oly nők mint ő, jobb volna ha nem menének férjhez, mert szívük belyett csak ábrándjaik vannak, s az ábrándnak szárnyai vannak.« Nem volt-e igaza, Eleonóra?

Eleonóra nem felelt; lesütötte szeméit és igen halvány volt.

Haragszol reám? kérde a néni. Tudod, hogy senkit sem szeretek nyí mint téged! Tudom hogy lelked nemes és tisztá, és hogy jó és részt vevő tudsz lenni, de —

A grófné feltekintett. De nem tudok szívemből és lelkemből szeretni — ez amit mondani akarsz. Gondolkozni akarok felette.

(Folytatása következik.)

VASÚI MENETREND.

(Október 1-től.)

Debreczenből indul:

		ó	p
B.-Pest—N.-Várad felé (gyv.)	d. e.	8	2
" "	d. u.	1	57
" (csak N.-Várad felé)		3	35
" N.-Várad	este	10	—
Szatmár felé	d. u.	3	30
" "	este	8	04
" (gyors v.)	éjjel	2	50
Kassa felé	d. e.	6	31
" "	este	7	40
" (m. á. v. indóh.	d. u.	3	22
Nánás felé: " "	reggel	5	28
" " " "	d. u.	3	38
" vásártérről	reggel	5	44

Debreczenbe érkezik:

B.-pest—N.-Váradról erk.	éjjel	2	5
" (csak N.-Várad felől)	reggel	7	33
" "	d. u.	3	45
" (gyorsv.)	este	7	09
Szatmárról	reggel	8	11
" "	délbe	12	27
" "	este	9	15
Kassáról	reggel	8	06
" "	este	9	11
" (m. á. v. indóh.	reggel	8	01
" " " "	este	6	05
Nánásról: " " " "	reggel	7	53
" " " " " "	este	5	56

Budapestről Debreczenbe indul:

(gyorsvonat)	reggel	7	35
" "	d. u.	2	—
" "	este	9	25

Felelős szerkesztő: **Kósa Barna.**
Kiadók: **Szinay Gyula** főszerkesztő és **Dr. Bakonyi Samu** főmunkatárs.

130.

AZ „ISTVÁN“ GŐZMALOM TÁRSULAT

ÁRJEGYZÉKE

helyben kötelezettség nélkül

és az 1887. április hó 18-án Budapesten tartott általános magyar malom-gyűlésen megállapított s 1887. évi június 1-én életbeléptetett eladási fizetési és szállítási módozatokra vonatkozó egyezmények szerint.

Készpénz fizetés mellett, zsákkal együtt

	100 kiló.
A. Asztali dara nagy és aprószemű	16.—
B. Szinte » középszerű	15.—
0. Királyliszt	15.—
1. Lángliszt	14-80
2. Montliszt	14-40
3. Zsemlyeliszt 1-ső rendű	14-20
4. » 2-od »	13-80
5. Fehér kenyérliszt 1-ső rendű	13-20
6. Szinte » 2-od »	12-40
7. Közép kenyérliszt 1-ső rendű	11-80
8. Szinte kenyérliszt 2-od rendű	11.—
8 1/2 Barna » 1-ső »	10-20
8 3/4 Szinte kenyérliszt 2-od » á 70 kg.	9.—
9. Lábliszt » 70 »	7-60
10. Veres liszt » 50 »	—
11. Fir-om korpa zsákkal » 50 »	4-60
12. Durva korpa zsákkal » 50 »	4-20

A finom és durva korpa árából eddig engedélyezett 5%-töli engedmény a fennmilitett egyezmény folytán szintén beszűnttetett.

Debreczen, 1890. nov. 21.

ben a legtöbbet ígérőek becsáron alól is eladatni fognak.

Az árverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. cz. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kiűzetendő.

Kelt Debreczen, 1881. Január hó 14-ik napján.

Sugár Gyula,
kir. bírósági végrehajtó.

Eladó ház és föld.

1139. számú kis-mester-utczai ház és hozzá tartozó ondódi föld, továbbá a nagyhatvan-utcza szőlőben levő 2 nyilas szőlő eladó.

Értekezhetni lehet

Magyar János,

Szent-Anna-utcza 2527. számú lakásán.

Pályázat.

A debreczeni reform. ispotályban egyik dékáni állomás betöltésére pályázat nyíttatik.

- 1) Fizetése: havonként 18, azaz tizennyolcz o. ért. frt.
- 2) Két öl tüzifa.
- 3) Lakás, egy szoba, konyhával s kamarával.

Pályázni óhajtok fölhivatnak, hogy kellően fölszerelt kérvényeket f. évi február 10-ig a reform. ispotályi felügyelőhöz benyújtsak.

Debreczen, 1891. jan. 15.

Reform. ispotályi felügyelő.

20. v. szám
1891 s. zám

Arverési hirdetmény!

Alólírott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében közhírré teszi, hogy a debreczeni királyi járásbíróság 15222/1881. P. számú végzése által Wertheimer Leopold csödiömege javára Eikan Karoivy eilen 737 frt — kr tőke, ennek 18. év esedékes hó — napjától számítandó — % kamat és eddig összesen 66 frt 44 kr perköltség erejéig elrendelt biztosítási végrehajtás alkalmával bíróilag lefoglalt és 235 frt — krra becsült 5 drb ló, és egy csikóból álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek az 550/1891. P. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínén, vagyis a lóvásár téren leendő eszközésére 1891. évi január hó 19-ik napjának délelőtt 9 óráját határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg: hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t. cz. 108. §-a értelmében a legtöbbet ígérőek becsáron alól is eladatni fognak.

KIS HIRDETÉSEK.

E rovatban minden szó egyszeri beigtatása 2 kr., compact betűkkel 4 kr. A czimmal ellátott hirdetés után még 30 kr. bélyegilleték is fizetendő.

Érmelléki bor. Kitűnő — 1885-iki — érmelléki bor 100 litértől feljebb eladó.	A megtaláló sziveskedjék a »Debreczen« kiadóhivatalába beadni, hol illő jutalomban részesül.	czélokra jutányos áron kapható lapunk kiadóhivatalában.	frtra van szükségem. Ajánlatok a kiadóhivatalba intézendők.	jutányos áron eladó. Hol? megmondja a kiadó.	delhetők a »Debreczen« szerkesztőségében.
Élvesszett egy arany karperecz.	Ujságpapir. csomagolásra s egyéb	Pénst keresek olcsó kamattal. Körülbelül 120—150	Zongora. Használt, de egészen jó karban levő, rendkívül	Kósa Barna költeményei kaphatók és vidékre is megren-	Homok föld. Debreczenhez lehetőleg közel megvételre kerestetik 40—80 cath. hold homok föld.

SZABÓ FERENCZ

KÖNYVNYOMDÁJA és KÖNYVKÖTÉSZE

DEBRECZENBEN,

Nagy-Uj utca Konrád-ház 1702. szám.

A nagyérdemü közönség becses figyelmébe ajánlom H.-Böszörményből Debreczenbe áthelyezett s a kor igényeinek megfelelőleg újonnan berendezett

KÖNYVNYOMDAMAT

és

KÖNYVKÖTÉSZETEMET.

Elvállalok bármimű, a könyvnyomdai és könyvkötészeti szakhoz tartozó munkákat ugymint: hirlapok, folyóiratok, egyházi- és községi nyomtatványok, falragaszok, árjegyzékek, számlák, gyászjelentések stb. gyors és jutányos elkészítését.

➡ Vidéki megrendelések gyorsan és jutányosan eszközöltetnek. ➡

H I R D E T É S E K

a „DEBRECZEN” részére **jutányos áron**

fölvétetnek a kiadóhivatalban.

A hirdetések vagy Szinay Gyulához (csapó-utca, 383. sz.), vagy egyenesen a kiadóhivatalba [nagy-uj-utca, 1702. sz, küldendők

Debreczen, 1891. Nyomatott Szabó Ferencz könyvnyomdájában.